

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АДМІНІСТРАТИВНІ
ПОСЛУГИ У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ”**

**Харків
2021**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ
У СФЕРІ ЮСТИЦІ”**

[другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”]

для студентів II курсу магістратури

**Харків
2021**

**Методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни
“Адміністративні послуги у сфері юстиції”** [другий (магістерський) рівень вищої освіти галузі знань 08 “Право” спеціальності 081“Право”] для студентів I курсу магістратури / уклад.: І.В. Бойко, О.М. Соловйова, В.А. Сьоміна. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 50 с.

У к л а д а ч і: І. В. Бойко,
 О. М. Соловйова,
 В. А. Сьоміна

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

ВСТУП

Адміністративні послуги у сфері юстиції – навчальна дисципліна, метою вивчення якої є опанування студентами знань про сутність, зміст, види адміністративних послуг, у тому числі у сфері юстиції, їх особливості, принципи державної політики і організаційно-правові засади надання адміністративних послуг, вимоги до якості адміністративних послуг, повноваження і відповідальність органів юстиції за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

Як правило, при викладанні використовуються такі форми, як лекції, практичні заняття, індивідуальні й групові консультації, виконання студентами самостійних завдань, участь у науково-дослідницькій роботі.

З а в д а н н я даної дисципліни:

розгляд актуальних питань інституту адміністративних послуг і напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері, а також процедури надання послуг; виявлення прикладних проблем процедури надання адміністративних послуг і напрямів подальшого удосконалення законодавства у цій сфері; проведення порівняльно-правового аналізу правових і організаційних засад надання адміністративних послуг в інших країнах, окреслення шляхів оптимізації законодавства; набуття студентами навичок складання документів для звернення за наданням адміністративної послуги, у тому числі в електронному вигляді за допомогою Єдиного державного порталу адміністративних послуг; вивчення критеріїв оцінки якості адміністративних послуг.

Передбачається також формування у студентів таких предметних компетентностей, як:

з н а н н я законодавства України з питань надання адміністративних послуг у сфері юстиції;

з д а т н і с т ь робити аргументовані висновки при вирішенні практичних завдань із надання адміністративних послуг;

у м і н н я: визначати особливості формування й реалізації принципів державної політики у сфері надання адміністративних послуг та довести те, що органи юстиції є суб'єктами надання адміністративних послуг і звернення, та чітко вказати

їх права й обов'язки; виявляти проблеми в організації діяльності органів юстиції як суб'єктів надання адміністративних послуг і процедури їх надання; застосовувати юридичну техніку при зверненні до органів юстиції для отримання адміністративних послуг, при розгляді конкретної адміністративної справи щодо надання послуги у сфері юстиції, а також у випадках оскарження дій (бездіяльності) під час надання адміністративних послуг; вживати організаційні й комунікативні заходи із взаємодії з суб'єктами звернення або суб'єктами надання адміністративних послуг; самостійно розробляти проекти актів правозастосування при вирішенні практичних завдань тощо.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня (професійна компонента).

Зважаючи на кількість нормативно-правових актів, нормами яких регламентуються відносини з надання адміністративних послуг у сфері юстиції, студентам пропонується здійснювати пошук необхідних актів на інтернет-сайтах:

zakon1.rada.gov.ua – Законодавство України;

www.kmu.gov.ua – Єдиний веб-портал органів виконавчої влади;

my.gov.ua – Єдиний державний портал адміністративних послуг;

diia.gov.ua – Єдиний державний веб-портал електронних послуг

Список літератури до всіх тем

Адміністративне право України. Курс лекцій: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ, 2013. 872 с.

Адміністративна процедура: конспект лекцій / І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2017. 132 с.

Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упорядник В. П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.

Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Зб. матеріалів / В.П. Тимошук, Н.Л. Добрянська, О.В. Курінний, Є.О. Шкільний та ін.; за заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2015. 428 с.

Коліушко І., Тимошук В. Надання адміністративних послуг важливий напрям демократизації державного управління. Організаційно-правові проблеми розвитку системи надання адміністративних послуг (у співавторстві) // *Демократичні засади державного управління та адміністративне право*: монографія / кол. авт.: Ю.С. Шемшученко, В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Юрид. думка, 2010. С. 178–198.

Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / за заг. ред. В.П. Тимошука. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2013. 392 с.

Петьовка В.В. Надання адміністративних послуг в Україні : теорія і практика. Київ: Логос, 2014. 214 с.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № від 2020 р.)

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ»**

**I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАДАННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ**

Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку. Теорія «сервісної держави», її сутність й основні характеристики. Адміністративні послуги як передумова і прояв формування сервісної держави. Принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг. Основні вимоги до регулювання надання адміністративних послуг.

Конституція України як першоджерело інституту адміністративних послуг. Закон України «Про адміністративні послуги»: загальна характеристика і зміст. Проблеми законодавчого регулювання сфери адміністративних послуг. Відносини, на які не поширюється дія Закону України «Про адміністративні послуги». Перспективи кодифікації національного законодавства про адміністративні послуги. Законодавче закріплення переліку адміністративних послуг. Законодавчі вимоги до якості адміністративних послуг. Інформаційна і технологічна картки адміністративної послуги, їх зміст та спрямованість.

Адміністративна послуга: поняття та зміст. Сучасний стан економічних, правових і адміністративних умов розвитку інституту адміністративних послуг в Україні. Запровадження

інституту адміністративних послуг в Україні. Поняття «адміністративна послуга»: наукові підходи до вивчення зазначеної правової категорії й законодавчо закріплене визначення. Співвідношення понять “адміністративна послуга” і “публічна послуга”. Характерні ознаки адміністративних послуг. Класифікація адміністративних послуг. Види адміністративних послуг залежно від змісту адміністративної діяльності із надання адміністративних послуг. Платні й безоплатні адміністративні послуги.

Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг. Засади і форми відносин між владою і громадянами в зарубіжних країнах. Ініціативи щодо покращення якості послуг урядів країн Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення надання публічних послуг громадянам й оцінки якості надання таких послуг. Система оцінювання роботи урядових органів щодо надання публічних послуг. Запровадження методів діяльності приватного сектору у процесі надання адміністративних послуг.

Організаційні засади надання адміністративних послуг. Характеристика стадій процедури надання адміністративних послуг. Суб’єкти надання адміністративної послуги, їх повноваження. Нові організаційні форми надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг: особливості правового статусу. Єдиний державний веб-портал адміністративних послуг. Реєстр адміністративних послуг. Суб’єкти звернення. Надання адміністративних послуг за принципом «єдиного офісу» («єдиного вікна»). Документи для отримання адміністративної послуги. Строки надання адміністративних послуг. Правовий статус адміністратора. Основні завдання адміністратора. Організаційне забезпечення надання адміністративних послуг. Оцінка якості надання адміністративних послуг. Організаційно-розпорядчі акти про встановлення вимог щодо якості надання адміністративних послуг. Умови надання адміністративних послуг, визначені законом. Критерії оцінки якості адміністративних послуг. Задоволеність споживача якістю надання

адміністративних послуг. Доступність адміністративних послуг. Адміністративний збір. Адміністративні послуги на безоплатній основі. Переліки платних послуг. Розмір плати за надання адміністративної послуги. Порядок справляння плати за надання адміністративної послуги. Впорядкування проблеми платності адміністративних послуг.

II. ПРОЦЕДУРА НАДАННЯ ОКРЕМИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ

Адміністративні послуги у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Загальна характеристика адміністративних послуг у сфері юстиції. Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Речові права і їх обтяження, нерухоме майно, що підлягають державній реєстрації. Повноваження Міністерства юстиції України та його територіальних органів у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно і їх обтяжень. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно. Структура Державного реєстру прав. Надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Державна реєстрація обтяження речового права на нерухоме майно. Державна реєстрація права власності на нерухоме майно. Державна реєстрація іншого речового права на нерухоме майно. Надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Скасування державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Оскарження рішень, дій або бездіяльності та відповідальність у сфері державної реєстрації прав. Реєстраційна справа. Строки державної реєстрації прав. Вимоги до документів, що подаються для державної реєстрації прав. Відмова в державній реєстрації прав. Зупинення державної реєстрації прав.

Адміністративні послуги з проставлення апостиля на офіційних документах. Спеціальний штамп «Apostille». Відмова у проставленні апостиля на документах. Правила проставлення апостиля. Реєстраційні журнали. Електронний реєстр апостилів. Прийняття документів. Розгляд документів. Видача документів.

Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю. Державне регулювання нотаріальної діяльності. Свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю. Документи для видачі свідоцтва. Анулювання свідоцтва. Порядок отримання свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю. Проведення іспиту на зайняття нотаріальною діяльністю. Державна нотаріальна контора. Перевірка організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.

Адміністративні послуги у сфері реєстрації політичних партій та громадських об'єднань. Державна політика у сфері державної реєстрації. Взаємодія Міністерства юстиції України з державними органами, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями з питань державної реєстрації. Контроль за діяльністю у сфері державної реєстрації. Державна реєстрація політичних партій та інших громадських формувань, реєстрація яких належить до компетенції органів юстиції. Державна реєстрація відокремлених підрозділів іноземних неурядових організацій, представництв, філій іноземних благодійних організацій. Державна реєстрація символіки громадських формувань. Державна реєстрація третейських судів. Державна реєстрація громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи. Підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання. Акредитація суб'єктів державної реєстрації й моніторинг відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації. Надання інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців у паперовій формі. Безоплатний доступ до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців в електронній формі. Державна реєстрація статутів територіальних громад.

Адміністративні послуги у сфері реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності. Друкований засіб масової інформації. Інформаційне агентство. Державна реєстрація друкованих

засобів масової інформації. Державна реєстрація інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.

Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого. Адміністративні послуги у сфері організації системи підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації арбітражних керуючих. Вимоги до отримання свідоцтва на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Порядок складання кваліфікаційного іспиту арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Контроль за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Видача свідоцтва про право на проведення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Анулювання свідоцтва про право на проведення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Вимоги до отримання свідоцтва на право здійснення діяльності арбітражного керуючого. Порядок складання кваліфікаційного іспиту арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Єдиний реєстр арбітражних керуючих.

Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва приватного виконавця. Органи примусового виконання судових рішень та рішень інших органів. Приватний виконавець. Кваліфікаційна комісія приватних виконавців. Допуск особи до кваліфікаційного іспиту. Видача посвідчення приватного виконавця та його помічника. Зупинення діяльності приватного виконавця. Припинення діяльності приватного виконавця.

Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Правові засади державної реєстрації актів цивільного стану. Органи державної реєстрації актів цивільного стану. Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Актіві записи цивільного стану. Державний реєстр актів цивільного стану громадян. По-

рядок внесення відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Державна реєстрація народження особи та її походження. Державна реєстрація шлюбу. Державна реєстрація розірвання шлюбу. Державна реєстрація зміни імені. Державна реєстрація смерті. Внесення змін до актових записів цивільного стану й поновлення актових записів цивільного стану. Кабінет (портал) електронних сервісів.

**ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ,
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**
(денна форма навчання)

№ п/ п	Т е м а	Всього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг – 45 год					
1	Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку	11	2	2	7
2	Адміністративна послуга: поняття і зміст	11	2	2	7
3	Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг	10	-	2	8
4	Організаційні засади надання адміністративних послуг	13	2	4	7
	Усього:	45	6	10	29
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Процедура надання окремих адміністративних послуг у сфері юстиції - 30 год					
5	Адміністративні послуги у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	11	2	2	7
6	Адміністративні послуги з представлення апостиля на офіційних документах	11	2	2	7
7	Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю	12	2	2	8

8	Адміністративні послуги у сфері реєстрації політичних партій та громадських об'єднань	11	2	2	7
9	Адміністративні послуги у сфері реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності	11	2	2	7
10	Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого	11	2	2	7
11	Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва приватного виконавця	11	2	2	7
12	Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану	12	2	2	8
	Усього:	90	16	16	58
	Разом:	135	22	26	87

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Т е м а 1. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку

Питання для обговорення

1. Теорія «сервісної держави», її сутність й основні характеристики.
2. Принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг.
3. Закон України «Про адміністративні послуги»: загальна характеристика і зміст.
4. Проблеми законодавчого регулювання сфери надання адміністративних послуг.

З а в д а н н я

1. До міськрайонного Центру зайнятості звернувся гр. А. для отримання адміністративної послуги щодо набуття статусу безробітного. Перед поданням документів А. поцікавився, де можна ознайомитися з інформаційною й технологічною картою про надання зазначеної послуги, оскільки у приміщенні не було облаштовано інформаційних стендів із зразками відповідних документів. Працівник центру повідомив, що отримання статусу безробітного є соціальною послугою і здійснюється за процедурою, передбаченою Законами України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» і «Про зайнятість населення», а отже, на процедуру її надання не поширюється дія Закону України «Про адміністративні послуги».

Проаналізуйте чинне законодавство у сфері надання адміністративних послуг щодо визначення чи правильну позицію обстоює працівник Центру зайнятості.

2. Придбавши нове приміщення у власність, гр. М звернувся до головного управління юстиції в області із заявою про зміну адреси розташування робочого місця (контори) приватного нотаріуса. За результатами перевірки через 20 днів М. отримав акт про відмову сертифікації робочого місця, в якому було зазначено, що його робоче місце не відповідає Положенню про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, а отже, М. вважає, що отримання сертифіката робочого місця належить до адміністративних послуг і така відмова протирічить законодавству.

Проаналізуйте чинне законодавство й дайте відповідь, чи регулюється це питання нормативно-правовими актами у сфері адміністративних послуг.

3. ПП «Техно» звернулося до Національного органу України з акредитації із заявкою про розширення акредитації. На підставі поданих документів Національний орган з акредитації, перевібивши надану в них інформацію, оцінив компетентність ПП «Техно» щодо провадження вказаної в заявці діяльності з оцінки відповідності та видав атестат про акредитацію.

Проаналізуйте положення ст. 5 Закону України “Про акредитацію органів з оцінки відповідності” і ст. 4 Закону України “Про адміністративні послуги”, визначте, чи належить видача атестата відповідності до адміністративної послуги? Якими актами встановлюється процедура надання тієї чи іншої послуги?

4. Проаналізуйте законодавство у сфері дозвільної системи, зокрема, щодо процедури отримання дозволу на носіння мисливської гладкоствольної зброї.

Посилаючись на відповідні положення нормативно-правових актів, визначте, чи належить видача дозволу на носіння зброї до адміністративної послуги?

Список нормативно-правових актів та літератури

Положення про дозвільну систему: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-92-п>

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Про акредитацію органів з оцінки відповідності: Закон України від 17.05.2001 р. № 2407. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 32. Ст. 170.

Про соціальні послуги : Закон України від 19.06.2003 р. № 966. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 358.

Про затвердження Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності : наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2011 Р. № 888/5. *Офіційний вісник*. 2011. № 25. Ст. 1030.

Соловйова О.М. Принципи надання адміністративних послуг. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2013. Серія «Право». Вип. № 14. С. 87-91.

Соловйова О.Н. Требования к качеству административных услуг. *Legea si Viata*. Republica Moldova, Februarie 2015. С. 95–99.

Тимошук В. Діяльність публічної адміністрації з надання адміністративних послуг // Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток: монографія / за заг. ред. А.В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Донецьк: Моноліт, 2010. С. 164–186.

Т е м а 2. Адміністративна послуга: поняття та зміст

Питання для обговорення

1. Поняття «адміністративна послуга»: наукові підходи до вивчення цієї правової категорії, законодавчо закріплене визначення.

2. Відмінність публічних послуг від адміністративних послуг.
3. Характерні ознаки адміністративних послуг. Їх види.
4. Платні й безоплатні адміністративні послуги.

З а в д а н н я

5. Ухвалою Львівської міської ради затверджено Порядок отримання дозволів на встановлення відкритих літніх майданчиків у м. Львів біля об'єктів ресторанного господарства для проведення підприємницької діяльності (*далі – Порядок*). Зазначений Порядок передбачав отримання дозволів на встановлення таких майданчиків управлінням архітектури департаменту містобудування на підставі позитивних висновків комісії з видачі дозволів на встановлення відкритих літніх майданчиків, склад якої затверджується ухвалою міської ради.

Згідно з наступними змінами до Порядку проекти майданчика необхідно погоджувати з органами управління історичними пам'ятками, а також встановлювалася заборона на розміщення на таких майданчиках окремих об'єктів (мангалів, дитячих гойдалок тощо). Один із суб'єктів господарювання, який вже отримав такий дозвіл, вважає, що його права були порушені внесеними до Порядку змінами. Він звернувся для написання адміністративного позову до адвоката, оскільки не міг зрозуміти, якими нормативно-правовими актами слід обґрунтовувати свою позицію – Законом України «Про адміністративні послуги» чи Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»).

Дайте юридичну консультацію суб'єкту господарювання з посиланням на чинне законодавство України.

6. Ознайомтеся зі змістом Законів України “Про соціальні послуги”, “Про адміністративні послуги”, “Про житлово-комунальні послуги” і розпоряджень Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади», «Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні».

Визначте співвідношення понять, які використовуються у зазначених актах, зокрема: адміністративна послуга, публічна послуга, державна послуга, муніципальна послуга, соціальна послуга та електронна послуга.

7. Готуючи документи на отримання візи для виїзду за кордон, гр. Л. звернувся до Центру надання адміністративних послуг у місті за довідкою про відсутність судимості. Адміністратор Центру пояснив, що видача довідок не є адміністративною послугою, а отже, для отримання такої довідки Л. потрібно звернутися безпосередньо до управління внутрішніх справ за місцем реєстрації місця проживання.

Чи правильне роз'яснення дав адміністратор Центру? Чи належить видача довідки про наявність судимості до адміністративних послуг? Яка процедура отримання такої довідки?

8. Фізична особа-підприємець Р. вирішила відкрити магазин безмитної торгівлі. Для цього вона звернулася до відповідного митного органу із заявою й необхідними документами. Через 7 днів Р. отримала відповідь за підписом керівника митниці про те, що вирішення питання про надання дозволу на відкриття магазину безмитної торгівлі належить до компетенції Держмитслужби України й Адміністрації Держприкордонслужби України.

Чи має право керівник митниці відмовити в отриманні такого дозволу? Чи можна вважати дозвіл на відкриття магазину безмитної торгівлі адміністративною послугою? Чи будуть адміністративною послугою такі дії, як переоформлення, анулювання або зупинення дії дозволу? Відповідь обґрунтуйте.

9. Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація у формі відкритих даних (відкриті дані) оприлюднюється для вільного й безоплатного доступу до неї. Відкриті дані дозволені до подальшого їх вільного використання й поширення, тобто будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, зокрема, й у комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом

включення до складу власного продукту з обов'язковим посиленням на джерело їх отримання. Створення й забезпечення функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних покладеться на Державне агентство з питань електронного урядування.

Чи можна вважати отримання інформації з наборів відкритих даних адміністративною послугою? Чи виступає Держагенство з питань електронного урядування суб'єктом надання адміністративної послуги, забезпечуючи функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних? Відповідь обґрунтуйте.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. №1160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 9. Ст. 79.

Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 р. № 966. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 358.

Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 р. № 2189-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 1. Ст.1.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 7. Ст. 376.

Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 918-р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 99. Ст. 3234.

Про організацію доступу до відомостей персонально-довідкового обліку єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.11.2016 р. № 1256. *Офіційний вісник України*. 2017. № 9. Ст. 290.

Про затвердження Порядку подання та розгляду заяв, надання, зупинення дії, анулювання дозволів на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі та форми Заяви на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі : наказ Міністерства фінансів України від 08.06.2012 р. № 692. *Офіційний вісник України*. 2012. № 54. Ст. 2184.

Т е м а 3. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг

1. Засади і форми відносин між владою і громадянами в зарубіжних країнах.

2. Зарубіжний досвід організації й правового забезпечення надання публічних послуг громадянам.

3. Система оцінювання роботи урядових органів щодо надання публічних послуг.

З а в д а н н я

10. Охарактеризуйте європейські стандарти надання публічних (адміністративних) послуг.

11. Проаналізуйте європейський досвід системи надання публічних (адміністративних) послуг.

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упоряд. В. П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.

Тимошук В. П., Кірмач А. В. Оцінка якості адміністративних послуг. Київ: Факт, 2005. 88 с.

Тема 4. Організаційні засади надання адміністративних послуг

(практичне заняття 1)

Питання для обговорення

1. Суб'єкти надання адміністративної послуги та їх повноваження.
2. Документи для отримання адміністративної послуги.

Завдання

12. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) для ведення особистого селянського господарства, що розташована за межами населених пунктів, було замовлено гр. Б. Після виготовлення технічної документації Б. звернувся до державного кадастрового реєстратора Управління Держгеокадастру в області із заявою про внесення відомостей до Державного земельного кадастру. Державний кадастровий реєстратор відмовив у внесенні відомостей Державного земельного кадастру в зв'язку із встановленими перетинами із земельними ділянками третіх осіб. Через деякий час Б. через офіційний сайт Держгеокадастр подала електронну заявку на виправлення технічної помилки щодо її земельних ділянок.

Чи дозволено звернення за адміністративною послугою в електронному вигляді? Охарактеризуйте порядок надання адміністративної послуги щодо виправлення технічної помилки у відомостях з Державного земельного кадастру. Визначте правові засади її надання.

13. До територіального органу Державної міграційної служби України у м. Запоріжжя звернувся гр. Б. з вимогою обміняти паспорт громадянина України у зв'язку з необхідністю усунення розбіжностей у записах прізвища, ім'я та по батькові

в паспорті громадянина України та у свідоцтві про народження. Наявність таких розбіжностей позбавляють його можливості оформити закордонний паспорт. Управління ДМС України у м. Запоріжжя відмовило йому в такому обміні, надавши наступні аргументи: відсутні підстави для обміну; неможливо вказати належне прізвище Б., оскільки надане їм свідоцтво про народження, на підтвердження вказаних обставин, складене російською мовою; паспорт громадянина України видавався територіальним органом ДМС не у м. Запоріжжя, а органом ДМС у Запорізькій області; відсутня довідка про помилку внесення відомостей до паспорта громадянина України.

Які повноваження органів ДМС з видачі (обміну) паспорта громадянина України можна віднести до адміністративних послуг? Проконсультуйте гр. Б. щодо способів оскарження відмови органу ДМС. Чи вплине на вирішення справи встановлення факту про те, що помилку допустила службова особа ДМС, але яка вже звільнилася?

(практичне заняття 2)

Питання для обговорення

1. Центри надання адміністративних послуг: особливості правового статусу.
2. Правовий статус адміністратора Центру надання адміністративних послуг.
3. Суб'єкти звернення.
4. Строки надання адміністративних послуг.

14. Начальника департаменту містобудування та земельних відносин міської ради було притягнуто до дисциплінарної відповідальності за незабезпечення діяльності Центру надання адміністративних послуг, зокрема, не забезпечено наявність у Центрі надання адміністративних послуг кваліфікованих спеціалістів зазначеного департаменту.

Чи є в діях начальника департаменту містобудування та земельних відносин міської ради склад дисциплінарного проступку?

На кого покладається обов'язок по забезпеченню умов функціонування Центрів надання адміністративних послуг? Чи зміниться ситуація, якщо буде встановлено, що громадяни не зверталися з метою отримання через центр адміністративних послуг у сфері містобудування та земельних відносин та не скаржилися на неможливість отримання таких послуг? Чи встановлюється законодавством обов'язок надавати адміністративні послуги лише через Центр надання таких послуг?

15. ТОВ «Кристал» у січні 2016 р. звернулось до Міністерства екології та природних ресурсів України з заявою про отримання ліцензії на поводження з небезпечними відходами, до якої були додані підтвердні документи. За наслідками розгляду вказаних документів, Міністерство екології та природних ресурсів України листом від лютого 2016 р. запропонував ТОВ «Кристал» подавати пакет документів після затвердження Кабінетом Міністрів України постанови «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами».

Чи було допущено порушення чинного законодавства у сфері надання адміністративних послуг Міністерством екології та природних ресурсів України? На вашу думку, чи є якісь перспективи позитивного вирішення справи, якщо ТОВ «Кристал» оскаржить відмову до суду?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 302. *Офіційний вісник України*. 2015. № 40. Ст. 1188.

Деякі питання надання Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру та її територіальними органами адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2011 р. № 83. *Офіційний вісник України*. 2011. № 59. Ст. 2374.

Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг : Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 р. № 523. *Офіційний вісник України*. 2014. № 45. Ст. 1193.

Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. *Офіційний вісник України*. 2013. № 16. Ст. 557.

Т е м а 5. Адміністративні послуги у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Суб'єкти, які здійснюють повноваження у сфері державної реєстрації прав.

2. Речові права та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації.

3. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно.

4. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

5. Порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері державної реєстрації прав.

З а в д а н н я

16. Громадянин В. збудував житловий будинок на земельній ділянці, що належала йому на праві приватної власності. Для того, щоб оформити право власності на новозбудований об'єкт, В. 1 жовтня 2017 р. звернувся до державного реєстратора із заявою про проведення реєстрації, до якої додав державний акт про право власності на земельну ділянку і документ, що

підтверджував оплату послуг. Державний реєстратор прийняв заяву, проте згодом – 5 жовтня 2017 р. – зупинив її розгляд, повідомивши В. про те, що той має надати документи, які посвідчують уведення об'єкта нерухомості в експлуатацію. 5 листопада 2017 р. державний реєстратор, не отримавши від гр. В. необхідних документів, прийняв рішення про відмову в державній реєстрації прав. Тоді В. вирішив оскаржити рішення державного реєстратора до районного управління Міністерства юстиції України та подати позов до суду.

З'ясуйте, в якому порядку здійснюється державна реєстрація права власності на об'єкти нерухомого майна та які документи мають бути подані для реєстрації. Чи правомірна відмова в державній реєстрації? Проаналізуйте порядок адміністративного оскарження рішень державного реєстратора, а також порядок звернення до суду з позовом. В які строки може бути подано скаргу та адміністративний позов? Сформулюйте можливі рішення за результатами оскарження.

17. Громадяни А. і Б. уклали договір купівлі-продажу квартири. Договір посвідчив нотаріус, який роз'яснив покупцеві – А., що для реєстрації права власності на придбаний об'єкт нерухомості той повинен звернутися до Центру надання адміністративних послуг із відповідною заявою.

Чи потрібно А. вчиняти рекомендовані нотаріусом дії? Які суб'єкти реєструють право на нерухоме майно. Надайте А. фахову консультацію з цього питання.

18. За гр. Д. рішенням суду було визнано право власності на 1/3 частину квартири в порядку спадкування за законом після смерті батька; Д. звернувся до державного реєстратора із заявою про реєстрацію права власності на зазначену частку нерухомого майна. До заяви було додано згадане вище рішення суду, в якому чітко наведена частина права власності Д. на квартиру, що визначена судом в порядку спадкування. Державний реєстратор відмовив у здійсненні реєстраційної дії, мотивуючи рішення невідповідністю поданих документів вимогам, установленим законом, зокрема тим, що в судовому рішенні не визна-

чені технічні характеристики об'єкта нерухомості. До того ж заявник не надав документ, що підтверджує сплату адміністративного збору.

Зробіть юридичний аналіз справи. Чи є підстави для відмови в реєстрації? Запропонуйте способи захисту права Д. на державну реєстрацію.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127. *Офіційний вісник України*. 2016. № 2. Ст. 108.

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12. 2015 р.

Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 р.

Про врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно, що розташоване на тимчасово окупованій території України: наказ Міністерства юстиції України від 28.03. 2016 р.

Про затвердження Вимог до оформлення заяв та рішень у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: наказ Міністерства юстиції України від 21.11.2016 р.

Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень від 22.06.2018 р.

Про затвердження Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р.

Т е м а 6. Адміністративні послуги з проставлення апостиля на офіційних документах

Питання для обговорення

1. Спеціальний штамп «Apostille».
2. Відмова у проставленні апостиля на документах.
3. Правила проставлення апостиля.

З а в д а н н я

19. Громадянин Є. вирішив іммігрувати до Франції з родиною. Для цього він звернувся до Головного управління юстиції в області з проханням виконати апостиль свідоцтв про народження дітей та свідоцтва про одруження. В проставленні апостиля Є. було відмовлено у зв'язку з тим, що не вдалося отримати зразки відповідних підписів, відбитків печаток на свідоцтвах про народження, а свідоцтво про шлюб було заламіноване.

Визначте, посилаючись на чинне законодавство, чи правомірною була відмова в проставленні апостиля з боку органу юстиції? Які існують підстави для проставлення апостиля? Чи може Є. оскаржити відмову в проставленні апостиля? Якщо так, то в якому порядку?

20. Громадянка Д. звернулась до міського відділу державної реєстрації актів цивільного стану управління юстиції про реєстрацію народження дитини, народженої в державі Ізраїль. Під час вивчення документів, було встановлено, що справжність підпису перекладача медичної довідки про народження засвідчена нотаріусом Ізраїлю, печатка і підпис цього нотаріуса засвідчені апостилем. Відділ реєстрації актів цивільного стану вважає, що цього не достатньо для проведення реєстрації народження дитини, адже на поданому документі відсутній апостиль, що засвідчує печатку і підпис службової особи, яка підписала медичну довідку.

Чи правомірною є відмова міського відділу державної реєстрації актів цивільного стану в реєстрації народження

дитини? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на нормативно-правові акти.

21. Громадянин К. вирішив іммігрувати зі своєю родиною до Польщі. Він звернувся до адвоката за роз'ясненням, які документи потребують відповідного засвідчення та проставлення спеціального штампу “Апостиль”. Так, його цікавило, чи можливо проставити апостиль на: оригіналі паспортного документа громадянина України та посвідченні водія; оригіналі диплому, про закінчення у 1990 р. Талінського державного інституту; на копіях свідоцтва про народження та шлюб; оригіналі трудової книжки .

Дайте консультацію гр. К, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти. До яких органів юстиції може звернутись громадянин для проставлення апостиля?

22. До окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Особи 1, яка діє в інтересах Особи 2 до Головного управління Податкової служби України в Запорізькій області про визнання податковим резидентом та зобов'язання вчинити певні дії. Судом було встановлено, що на обґрунтування повноважень представника – Особи 1 до адміністративного позову надано ксерокопію довіреності, складену у м. Мельбурн (Австралія) та копію апостиля, вчиненого на окремому аркуші, відповідність яких не було засвідчено.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Як має діяти суд? Чи можна вважати окрему копію апостиля, що додавалася до довіреності документом, що посвідчує адміністративну процесуальну дієздатність Особи 1 як повноважного представника позивача за наданою до суду довіреністю.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів : Закон України від 10.01.2002 р. № 2933-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 23. Ст. 153.

Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів: Гаазька конференція з міжнародного приватного права від 05.10.1961 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082

Деякі питання забезпечення запровадження електронного сервісу з проставлення апостиля: постанова Кабінету Міністрів України від 4.11.2015 р. № 890. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. Ст. 3025.

Про надання повноважень на проставлення апостиля, передбаченого Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів: постанова Кабінету Міністрів України 18 січня 2003 р. № 61. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/61-2003-%D0%BF#Text>

Про затвердження Правил проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав: наказ МЗС України, МОН України, Мінюста України від 05.12.2003 р. № 237/803/151/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1151-03#Text>

Про впорядкування відносин з проставлення апостиля та підготовки документів для їх консульської легалізації: наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2015 р. № 2268/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. Ст. 3082.

Про розмір та порядок оплати послуг з проставлення апостиля: наказ Міністерства юстиції України від 18.12.2003 р. № 161/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1197-03#Text>

Про затвердження інформаційної і технологічної карток адміністративної послуги з проставлення апостиля на офіційних документах, що видаються судами, а також на призначених для використання на території іноземних держав документах, що оформляються нотаріусами: наказ Мінюста від 18.09.2014 р. № 1551/5 Про впорядкування відносин з проставлення апостиля та підготовки документів для їх консульської легалізації : наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2015 № 2268/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. Ст. 3082.

Тема 7. Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю

Питання для обговорення

1. Державне регулювання нотаріальної діяльності.
2. Порядок отримання свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю.
3. Проведення іспиту на зайняття нотаріальною діяльністю.
4. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.

Завдання

23. Громадянин О. у 2014 р. закінчив вищий навчальний заклад і отримав диплом магістра за спеціальністю «Правознавство». З 1-го вересня 2014 р. він працював помічником судді районного суду, а 5-го жовтня 2017 р. О. поштою відправив до Міністерства юстиції України заяву про видачу йому свідоцтва про зайняття нотаріальною діяльністю. До заяви він додав квитанцію про внесення плати за видачу свідоцтва, копії диплома про повну юридичну освіту, трудової книжки і паспорту. Цього ж року 25 жовтня заявник розглянув документи.

Яке рішення має бути прийнято у цій справі? Складіть проєкт рішення.

24. Громадянка Л. 30 вересня 2013 р. отримала свідоцтво на право зайняття нотаріальною діяльністю. З 5-го грудня 2013 р. по 5-те грудня 2016 р. вона знаходилася у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Із закінченням відпустки Л. вирішила продовжити приватну нотаріальну діяльність.

За якої умови Л. може здійснювати нотаріальну діяльність? Визначте, які дії має вчинити Л. для продовження професійної діяльності.

25. Громадянин Н. отримав свідоцтво про зайняття нотаріальною діяльністю. Маючи намір здійснювати таку діяльність, Н. уклав договір оренди приміщення, придатного для вчинення нотаріальних дій, а також повідомив органи фіскальної служби про свою діяльність.

Чи вправі за таких умов Н. займатися приватною нотаріальною діяльністю? Проаналізуйте законодавство про нотаріат з тим, щоб з'ясувати порядок і умови зайняття такою діяльністю.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383.

Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: наказ Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 54. Ст. 2193.

Про затвердження інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг з видачі Міністерством юстиції України свідоцтва (повторного свідоцтва) про право на зайняття нотаріальною діяльністю, а також свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора): наказ Міністерства юстиції України від 01.04.2013 р. № 596/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v596-323-13>

Тема 8. Адміністративні послуги у сфері реєстрації політичних партій та громадських об'єднань

Питання для обговорення

1. Державна політика у сфері державної реєстрації.
2. Прийняття рішення про створення політичної партії.
3. Порядок надання адміністративної послуги щодо реєстрації політичної партії.

4. Порядок реєстрації громадських об'єднань.

5. Оскарження рішень, дій, бездіяльності Міністерства юстиції України у сфері реєстрації політичних партій та громадських об'єднань.

З а в д а н н я

26. Військовослужбовці однієї з військових частин України провели установчий з'їзд і прийняли рішення про створення політичної партії з назвою «Військова партія України». У статуті партії зазначили, що в разі «виникнення критичної ситуації в суспільстві члени політичної партії готові поновити конституційний лад зі зброєю в руках».

Уповноважена політичною партією особа звернулася до Міністерства юстиції України з проханням зареєструвати партію, до заяви були додані протокол установчих зборів і статут.

Яке рішення має прийняти Міністерство юстиції України? Складіть проєкт такого рішення.

27. Представники вищих навчальних закладів Харківщини, представляючи на зборах інтереси науково-педагогічних колективів, вирішили об'єднатися і створити громадську спілку «Харківський університетський консорціум». Однією з цілей спільної діяльності було визначено заснування періодичного видання «Наука Харківщини».

Визначте, які документи слід подати для реєстрації такого громадського об'єднання. Яка особа може представляти інтереси спілки для державної реєстрації? Який документ і в якій формі буде посвідчувати державну реєстрацію громадської спілки?

28. С-ська обласна організація політичної партії «Добробут» звернулася до адміністративного суду з позовом до Міністерства юстиції України з вимогами про визнання протиправними дії щодо реєстрації політичної партії «Громадсько-політичний рух Ю.Т. «Добробут» та скасування державної реєстрації зазначеної політичної партії. Представники політичної

партії «Добробут» стверджували, що найменування політичної партії «Громадсько-політичний рух Ю.Т. «Добробут» збігається з назвою їх політичної партії, що не відповідає вимогам ч. 1 ст. 9 Закону України «Про політичні партії в Україні».

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи має місце в даному випадку бездіяльність посадових осіб Міністерства юстиції України щодо не здійснення належної перевірки найменування (назви) політичної партії «Громадсько-політичний рух Ю.Т. «Добробут». Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинне законодавство України.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1 (з наст. змін. і допов.).

Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118 (з наст. змін. і допов.).

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31. 2. Ст. 263.

Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації: затв. наказом Мін'юст України від 21.02.2006 р. (у ред. наказу Мінюст України від 23.04.2007 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 9. Ст. 571.

Бойко І. В. Право на свободу об'єднання: сутність, зміст і форми реалізації. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 13. С. 48–53. URL: <http://easternlaw.com.ua/uk/category/zagalne-administrativne-pravo>

Тема 9. Адміністративні послуги у сфері реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності

Питання для обговорення

1. Засоби масової інформації та інформаційні агентства як суб'єкти інформаційної діяльності.
2. Порядок реєстрації друкованого ЗМІ.
3. Порядок реєстрації інформаційного агентства.
4. Оскарження рішень (дій, бездіяльності) у сфері реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності.

З а в д а н н я

29. Громадянин Німеччини С. звернувся до управління юстиції Міністерства юстиції України в Харківській області із заявою про реєстрацію газети «Життя харківських можновладців», яку він збирається періодично видавати. До заяви він додав копію паспорта громадянина Німеччини.

Через 10 днів гр. С. отримав відповідь про відмову в державній реєстрації друкованого ЗМІ з підстав, що він не є громадянином України і тому не може бути засновком газети. До того ж у рішенні про відмову було зазначено, що існує ризик того, що інформація, розміщена в газеті, буде розцінена як втручання в особисте та сімейне життя особи.

Чи правомірною така відмова. З'ясуйте порядок реєстрації друкованих ЗМІ та підстави для відмови в такій реєстрації.

30. Громадська організація вирішила заснувати газету, яка розповсюджувалася б на території всієї країни. Представник організації звернувся до Міністерства юстиції України із заявою про реєстрацію друкованого засобу масової інформації й додав до неї необхідні документи. Міністерство юстиції України відмовило в реєстрації, мотивувавши це тим, що громадська організація не має статусу юридичної особи.

Чи були підстави для відмови? Які дії слід вчинити, щоб громадська організація без статусу юридичної особи змогла заснувати друковані засоби масової інформації?

31. Територіальне управління юстиції у Харківській області видало наказ «Про визнання свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Новини Слобожанщини» таким, що втратило чинність». Таке рішення було обґрунтовано тим, що управління юстиції не отримувало протягом року з дня одержання свідоцтва контрольні примірники видання, що свідчить про пропуск строку початку випуску друкованого засобу масової інформації. Редакція газети «Новини Слобожанщини» звернулася з позовом до суду про скасування зазначеного наказу, оскільки примірники своїх видань надсилали управлінню юстиції поштою, що підтверджується копією витягу з журналу вихідної кореспонденції.

Яке рішення має прийняти суд, вирішуючи справу по суті? Чи правомірне рішення територіального управління юстиції?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>

Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.1997. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1287-97-%D0%BF>

Про затвердження Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні та Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: наказ Міністерства юстиції України від 21.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-06#Text>

Про затвердження інформаційних і технологічних карток адміністративних послуг, що надаються Міністерством юстиції України у сфері державної реєстрації громадських фор-

мувань, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств: наказ Міністерства юстиції України від 26.06.2020. URL: <https://minjust.gov.ua/dep//nakaz-ministerstva-yustitsii-ukraini-vid-26-chervnya-2020-roku-22125-pro-zatverdjennya-informatsiynih-i-tehnologichnih-kartok-administrativnih-poslug-scho-nadayutsya-ministerstvom-yustitsii-ukraini-u-sferi-derjavnoi-reestratsii-gromadskih-formuvan-drukovan>

Про затвердження Положення про Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: Міністерства юстиції України 21.06.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0689-07#Text>

Т е м а 10. Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого

Питання для обговорення

1. Порядок складання кваліфікаційного іспиту арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).
2. Видача й анулювання свідоцтва про право на проведення діяльності арбітражного керуючого.
3. Єдиний реєстр арбітражних керуючих.
4. Контроль за діяльністю арбітражних керуючих.

Завдання

32. Посилаючись на положення чинних нормативно правових актів, дайте відповідь на такі питання:

а) чи можливо або ні без отримання свідоцтва займатися діяльністю арбітражного керуючого?

б) чи правомірне рішення Головного управління юстиції в Харківській області про відмову у видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядни-

ка майна, керуючого санацією, ліквідатора) на підставі втрати громадянства України;

в) чи може арбітражний керуючий за власним бажанням припинити діяльність в якості арбітражного керуючого?

г) чи зобов'язаний арбітражний керуючий проходити підвищення кваліфікації після поновлення його діяльності?

33. Службову записку відносно арбітражного керуючого Б., який не пройшов підвищення кваліфікації відповідно до законодавства, було складено 01.03.2020 р. Як наслідок, структурним підрозділом Міністерства юстиції України 26.04.2020 р. внесено подання до дисциплінарної комісії щодо застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення, передбаченого законодавством. За результатами розгляду, подання, рішенням Дисциплінарної комісії, оформленим протоколом від 16.05.2020 р., прийнято рішення застосувати до арбітражного керуючого Б. дисциплінарне стягнення у вигляді позбавлення права на здійснення діяльності. На підставі подання Дисциплінарної комісії від 16.05.2019 р. та з урахуванням протоколу Дисциплінарної комісії від 16.05.2019 р. Міністерством юстиції України 21.06.2020 р. видано наказ про анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи було допущено порушення законодавства під час анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого Б.? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на норми чинного законодавства.

34. Громадянин В. має свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) без обмеження строку дії. 12 квітня 2020 р. гр. В було призначено на посаду державної служби.

Чи має анулюватися свідоцтво арбітражного керуючого в разі переходу на держслужбу?

35. На зареєстровану електронну пошту арбітражного керуючого А., а також у паперовому вигляді засобами поштового зв'язку 20.01.2020 р. було відправлено повідомлення про проведення перевірки з роз'ясненням обов'язків арбітражного керуючого під час перевірки та вказівкою на перелік документів, які необхідно надати. Прибувши 04.02.2020 р. на місце проведення перевірки комісія встановила відсутність арбітражного керуючого А. за адресою його офісу. У телефонному режимі арбітражний керуючий А. повідомив, що не отримував інформацію про проведення перевірки та перебуває на даний час на лікарняному. Оскільки арбітражним керуючим А. не надано комісії документів та пояснень щодо предмета перевірки, комісією складено акт про відсутність арбітражного керуючого за місцем перевірки та ненадання документів, а також акт про відмову арбітражного керуючого в проведенні перевірки.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Що слід вважати належними доказами повідомлення про дату перевірки? Які мають бути наслідки відсутності арбітражного керуючого або його уповноваженого представника за місцем проведення перевірки та ненадання документів?

36. Громадянин В. виявив бажання отримати свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого. Для цього він подав до Кваліфікаційної комісії такі документи: заяву про допуск до складання кваліфікаційного іспиту від 01.09.2020 р.; копії відповідних сторінок паспорта громадянина України, які містять відомості про прізвище, ім'я, по батькові, місце реєстрації проживання; копію диплома про вищу юридичну освіту другого (магістерського) рівня; копії документів, що підтверджують наявність стажу роботи; медичну довідку про проходження обов'язкових попереднього та періодичного психіатричного оглядів; сертифікат про проходження навчання у сфері відновлення платоспроможності боржників або визнання їх банкрутами від 01.08.2018 р.; копію відгуку про проходження стажування; інформаційну довідку з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; дві фотокартки розміром 40 × 30 мм.

Проаналізуйте ситуацію. Складіть проєкти документів: висновку відповідного підрозділу Мін'юсту щодо відповідності особи вимогам, встановленим законодавством та рішення Кваліфікаційної комісії про допуск чи відмову в допуску такої особи до складання іспиту.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 19. Ст.74.

Про затвердження Порядку складання кваліфікаційного іспиту особами, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого: наказ Міністерства юстиції України від 13.08.2019 р. № 2535/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0925-19#n16>

Про затвердження Порядку здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих: наказ Міністерства юстиції України від 06.12.2019 р. № 3928/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1228-19#n2406>

Про затвердження Правил ведення діловодства та архіву арбітражного керуючого: наказ Міністерства юстиції України від 10.01.2020 р. № 93/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0034-20#Text>

Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію арбітражних керуючих: наказ Міністерства юстиції України від 25.09.2019 р. № 2994/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1067-19#n16>

Про затвердження Положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, підвищення кваліфікації та перепідготовки арбітражних керуючих, їх підготовки у справах про банкрутство страхових організацій: наказ Міністерства юстиції України від 13.08.2019 р. № 2536/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-19#n24>

Про затвердження Порядку тимчасового зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого: наказ

**Т е м а 11. Адміністративна послуга щодо видачі
свідоцтва приватного виконавця**

Питання для обговорення

1. Повноваження Міністерства юстиції України.
2. Вимоги до приватного виконавця.
3. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту.
4. Складення кваліфікаційного іспиту приватних виконавців.
5. Видача свідоцтва приватного виконавця.

Завдання

37. Громадянин Р. пройшов навчання на курсах з отримання знань у сфері примусового виконання судових рішень і рішень інших органів, що підтверджується свідоцтвом від 06.05.2017 р., а 03.08.2017 р. отримав свідоцтво про стажування. Згідно з листом секретаря Кваліфікаційної комісії приватних виконавців Міністерства юстиції України від 08.05.2018 р. Р. допущено до складання кваліфікаційного іспиту приватних виконавців, який був призначений на 04.06.2018 р. За виконання практичного завдання Р. набрав 14 балів, а всього – 75 балів.

*Яке рішення має прийняти Кваліфікаційна комісія?
Відповідь обґрунтуйте.*

38. Громадянин Д. вирішив взяти участь у проходженні кваліфікаційного іспиту осіб, які виявили намір здійснювати діяльність приватного виконавця. З цією метою він ознайомився з переліком оприлюднених питань. Під час ознайомлення з питаннями та підготовки до іспиту Д. дійшов висновку, що деякі тестові питання теоретичної частини для

складання кваліфікаційного іспиту є такими, що потребують вузькоспеціальних знань та не належать до сфери діяльності приватних виконавців; передбачають двозначність відповідей та використання додаткових джерел інформації; не належать до професійної діяльності приватного виконавця і (або) не є питаннями з виконавчого провадження; не є тестовими питаннями, а є ситуаційними завданнями; належать до компетенції органів Державної виконавчої служби і не пов'язані з діяльністю приватного виконавця.

Вважаючи, що ці питання не відповідають критеріям якості та загальним вимогам, що пред'являються для складання тестів, Д. звернувся до суду з позовом до Міністерства юстиції України про зобов'язання виключити низку питань з теоретичної частини для складання кваліфікаційного іспиту осіб, які збирались здійснювати діяльність приватного виконавця.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Проаналізуйте повноваження Міністерства юстиції України у сфері державного регулювання діяльності приватного виконавця. Чи можуть бути задоволені позовні вимоги Д.? Відповідь обґрунтуйте.

39. Рішенням Дисциплінарної комісії приватних виконавців від 19.07.2020 р. щодо приватного виконавця У. застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення діяльності строком на три місяці. Зазначене стягнення введене в дію наказом Міністерства юстиції України від 09.08.2020 р. На час звернення до суду з даним позовом рішення та наказ оскаржені в судовому порядку. Станом на 22.11.2020 р. у Єдиному реєстрі приватних виконавців України наявний запис про зупинення діяльності приватного виконавця У., через що останній не має можливості провадити свою діяльність.

Зробіть юридичний аналіз ситуації? Який порядок поновлення діяльності приватного виконавця після її зупинення? Чи має право приватний виконавець У. звернутися до суду з позовом про визнання бездіяльності Міністерства юстиції України протиправною?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>

Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію приватних виконавців: наказ Міністерства юстиції України 27.11.2017 р. № 3791/5. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1442-17#n45>

Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації приватним виконавцем: наказ Міністерства юстиції України від 28.01.2020 р. № 297/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-20#n15>

Про затвердження Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців: наказ Міністерства юстиції України від 22.10.2018 р. № 3284/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-18#n18>

Про затвердження Порядку допуску до професії приватного виконавця : наказ Міністерства юстиції України від 25.10.2016 р. № 3053/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-16#n17>

Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців: наказ Міністерства юстиції України від 27.11.2017 р. № 3792/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1443-17#Text>

Про затвердження Положення про офіс приватного виконавця: наказ Міністерства юстиції України від 15.11.2016 р. № 3238/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-16#Text>

Тема 12. Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану

Питання для обговорення

1. Акти цивільного стану.
2. Порядок проведення державної реєстрації актів цивільного стану.
3. Державна реєстрація окремих актів цивільного стану.

Завдання

40. Громадянка Р. 15 вересня народила дитину вдома, без допомоги медичних працівників. При цьому вона не перебувала на обліку в медичному закладі у зв'язку з вагітністю. Через місяць Р. вирішила зареєструвати факт народження дитини і звернулася із заявою до відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

Визначте, які документи має подати Р. для здійснення державної реєстрації народження. Сформуйте рішення відділу державної реєстрації актів цивільного стану у разі неподання цих документів.

41. Громадянин Н. звернувся до відділу державної реєстрації актів цивільного стану із заявою про видачу йому нового свідоцтва про смерть його тітки, додавши до заяви остаточне лікарське свідоцтво, в якому було визначено іншу, ніж у попередньому лікарському свідоцтві, дату смерті. У відділі державної реєстрації актів цивільного стану Н. було відмовлено у внесенні змін до актових записів і видачі нового свідоцтва про смерть через відсутність підтвердження того факту, що Н. входить до кола спадкоємців померлої.

Чи правомірною така відмова? Які документи слід надати Н. до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для підтвердження його права на звернення щодо внесення змін до актового запису про смерть тітки?

42. У судовому засіданні було розірвано шлюб між гр. Г. та гр. Д. Після цього Г. звернувся до органів юстиції з заявою про реєстрацію розірвання шлюбу та відновлення дошлюбного прізвища, що передбачено ст. 113 Сімейного кодексу України. Органом юстиції була зроблена відмітка в паспорті про розірвання шлюбу та поставлено штамп про обмін паспорта. У відновленні дошлюбного прізвища та здійсненні відмітки Д. було відмовлено з посиланням на те, що в рішенні суду відсутня вказівка про вибір прізвища після розірвання шлюбу. Таку відмову Г. вважає безпідставною, такою, що суперечить вимогам ст.113 СК України та має намір її оскаржити.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте, чи були з боку працівників органів юстиції порушено законодавство щодо надання адміністративних послуг у сфері реєстрації актів цивільного стану?

43. До Міністерства юстиції України через його офіційний веб-сайт звернувся гр. І. для реєстрації шлюбу. При зверненні він не вказав електронну і поштову адресу, на яку має бути надіслано відповідь.

Через два місяці від дати звернення І. звернувся зі скаргою до керівника відділу реєстрації актів цивільного стану, в якій повідомлялося, що права І. порушені у зв'язку з не отриманням відповіді на його електронну заяву.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. На підставі яких нормативно-правових актів повинна розглядатися електронна заява І. – Закону України “Про адміністративні послуги” чи Закону України “Про звернення громадян”? Чи мало місце з боку І. порушення законодавства?

44. Громадянин І. звернувся із клопотанням про зміну імені до відділу реєстрації актів цивільного стану за місцем постійного проживання. При зверненні І. пред'явив паспорт та квитанцію про сплату державного мита.

Через чотири місяці від дати звернення І. отримав листа за підписом керівника відділу реєстрації актів цивільного стану, в якому повідомлялося, що заявлене клопотання не розглядалося,

оскільки втрачено запис про народження заявника.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи порушив у даному випадку представник влади закон? Назвіть та охарактеризуйте стадії провадження з реєстрації зміни імені.

Список нормативно-правових актів та літератури

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509. URL: <http://zakoh2.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 915. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/lavvs/show/915-2007-%D0%BF>

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
Опис навчальної дисципліни та предмета курсу
“Адміністративні послуги у сфері юстиції”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 08 “Право”	Нормативна	-
	Напрямок підготовки 081 “Право”		
Змістових модулів – 2 (для денної форми навчання)		Рік підготовки:	
Поточний контроль здійснюється у формі індивідуального опитування, вирішення практичних завдань, письмового контролю		2-й	-
Форми самостійної роботи студентів – доопрацювання матеріалів лекцій, підготовка тематичних презентацій, анотування статей тощо		Семестр	
Загальна кількість годин – 135		3-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 7 год.		Освітньо-кваліфікаційний рівень: “Магістр”	22 год
	Практичні		
	26 год		-
	Лабораторні		
	–		
	Самостійна робота		
	87 год		-
	Індивідуальні завдання: –		
	Вид контролю:		
	Поточний модульний контроль, залік за результатами практичних занять		-

Форми педагогічного контролю і критерії оцінювання успішності студентів

Поточний контроль (ПК) знань здійснюється під час проведення практичних занять. Завданням ПК є перевірка розуміння й засвоєння студентами матеріалу навчальної дисципліни, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст тем і розділів, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктом ПК знань студентів є:

- систематичність і активність роботи на лекціях, практичних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, рівень знань, активність при обговоренні питань тем курсу, інші форми роботи);

- виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за допомогою традиційних методів усного контролю (індивідуальне опитування, групова робота при вирішенні конкретних завдань, розв'язання практичних завдань), письмового контролю (відповіді на тестові питання, написання контрольних робіт), інноваційних методів (підготовка і проведення відеопрезентацій, есе тощо); методів самоконтролю (самостійне оцінювання своїх знань, здійснення аналізу відповідей або виступів інших студентів).

Залік виставляється за результатами практичних занять.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни “Адміністративні послуги у сфері юстиції”, формуванню у них умінь і навичок самостійно отримувати додаткові знання.

Форми самостійної роботи студентів:

- опрацювання літератури відповідно до тем лекцій;
- підготовка до практичних занять, виконання завдань за темами практичних занять;
- робота в інформаційних мережах;

– складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

Під час самостійної роботи студент має опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативно-правові акти, практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

Індивідуальна робота студентів

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Формами індивідуальних завдань можуть бути:

- доопрацювання матеріалів лекцій;
- анутовання прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;
- конспектування монографічної літератури з тематики навчальної дисципліни;
- підготовка рефератів і їх презентація на практичних заняттях;
- розкриття змісту термінів, які використовуються при вивченні навчальної дисципліни;
- наукове повідомлення з вузькоспеціальної проблематики;
- розробка схем, таблиць за темами навчальної дисципліни.

З М І С Т

Вступ.....	3
Програма навчальної дисципліни «Адміністративні послуги у сфері юстиції».....	6
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять, самостійної роботи.....	12
Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	14
Тема 1. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку.....	14
Тема 2. Адміністративна послуга: поняття і зміст.....	16
Тема 3. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг.....	20
Тема 4. Організаційні засади надання адміністративних послуг.....	21
Тема 5. Адміністративні послуги у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.....	24
Тема 6. Адміністративні послуги з проставлення апостиля на офіційних документах.....	27
Тема 7. Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю.....	30
Тема 8. Адміністративні послуги у сфері реєстрації політичних партій та громадських об'єднань.....	31
Тема 9. Адміністративні послуги у сфері реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності.....	34
Тема 10. Адміністративні послуги щодо видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого.....	36
Тема 11. Адміністративна послуга щодо видачі свідоцтва приватного виконавця.....	40
Тема 12. Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.....	43
Контроль знань студентів.....	46

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ**

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**“АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ
У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ”**

[другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”]

для студентів II курсу магістратури

У к л а д а ч і: БОЙКО Ірина Володимирівна,
СОЛОВЙОВА Ольга Миколаївна,
СЬОМІНА Валентина Анатоліївна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*